

De gamle klassiske gade- og dørskilte er stadig efterspurgte

Af Simon Jacobsen 2021

Skiltefabrikken, Alu-Danica i Harlev ved Aarhus, producerer stadig de gamle klassiske støbte aluminiumsskilte til blandt andet det svenske kongehus, danske kommuner og hr. og fru Jensen.

Skiltefabrikken Alu-Danica i Harlev ved Aarhus.

De første gadeskilte var lavet af træ

De første gadeskilte i Danmark var malede træskilte. I 1800'tallet begyndte man dog at bruge emaljeskilte og støbte jernskilte. I Odense var det først i 1949 man udskiftede de gamle træskilte med støbte metalskilte.

I dag er det utænkeligt, at der ikke er gadeskilte overalt, men sådan har det ikke altid været. Den 13. november 1902 kunne man læse i Aarhus Stiftstidende: "Gadeskilte har man nu fået i Skanderborg,

og samtidig er husene blevet forsynede med numre. Den luksus har man ikke tidligere kendt noget til her i byen."

Gadeskiltene i Aarhus

Byrådet i Aarhus besluttede i 1847 at male gadenavne på byens gadehjørner. Fra 1885 blev gadenavnene skrevet på zinkplader i stedet for direkte på muren. I 1886-1887 anskaffede kommunen aflange og let hvælvede emaljeskilte med hvide bogstaver på mørkeblå baggrund. Fra midten af 1940'erne

begyndte man at gøre brug af støbtemetalskilte af zamak, en legering af zink, aluminium, magnesium, kobber, med hvidbaggrund og blå bogstaver.

I 1900-tallet begyndte man at støbe i aluminium

De første støbte gadeskilte i Danmark blev lavet af jern på jernstøberierne, men i første halvdel af 1900-tallet begyndte man at støbe skilte i aluminium, eftersom de er meget mere vejrbestandige. Tidligere var der en række virksomheder, der støbte aluminiumsskilte, nu er Alu-Danica den eneste kendte skiltefabrik i Danmark, som støber disse skilte i sand.

Leverandør til Det Svenske Kongehus

Virksomheden i Harlev har gennem en årrække været leverandør af skilte til Det Svenske Kongehus. På flere af de kongelige slotte findes danske skilte fra Harlev og der er en hel skilteskov fra Alu-Danica i den kongelige park Djurgården ved Stockholm.

Et af de mange skilte, som Alu-Danica har støbt til det svenske kongehus.

Næsten også dansk kongelig hofleverandør

Da Dronningens ceremonimester, Christian Eugen-Olsen, gik på pension i 2012 og flyttede til ny bolig, bestilte han sit nye dørskilt hos Alu-Danica. Således har familien Mondrup, der har ejet skiltefabrikken gennem næsten 50 år, leveret et utal af dørskilte og

gadeskilte til landets kommuner, skilte til el-selskabernes stationer og elmaster, husnumre, firmaskilte, plaketter til stævner og meget mere. Man kan få lavet sit eget skilt, ligesom man ønsker.

Dørskiltet, som Alu-Danica har støbt til Dronningens forhenværende ceremonimester.

Skilte til hele Norden

Alu-Danica leverer skilte til hele Norden gennem en række forhandlere. Dermed kan man finde skilte på Grønland og Færøerne og i Norge og Sverige, som er produceret på fabrikken ved Aarhus som et gammelt håndværk.

Sætteriet hvor de mange forme til de støbte aluminiumsskilte bliver skabt.

Det gamle håndværk holdes i hævd

Skønt virksomheden flyttede ind i en ny fabrik i 1995, så fremstilles de klassiske aluminiumsskilte stadig som et håndværk. Metoden er sandstøbning, hvor flydende aluminium, der er opvarmet til 750 grader i en digel, hældes i en støbeform af selvhærdende sand.

Diglen med det rødglødende smeltede aluminium, der støbes skilte af.

Fra smør til aluminium

Da Jens Mondrup blev født på Breum Mejeri i 1940'erne lå det i kortene, at han skulle gå i faderens fodspor og blive mejerist, og sådan blev det. I en årrække arbejdede Jens på et mejeri, hvor han lavede smør, det skulle smeltes og 'støbes' i forme. I en periode var Jens også på et ismejeri, hvor han 'støbte' is i pakker. Dette arbejde blev alt for ensformigt for en initiativrig person som Jens Mondrup, der endte som skiltefabrikant, hvor han blandt andet støber aluminiumsskilte i sand.

En familie af rette støbning

Ægteparret Anna og Jens Mondrup har fra de helt unge år altid drømt om at blive selvstændige, så da Alu-Danica var til salg i 1972, var de ikke i tvivl om, at det var dem, der skulle drive firmaet videre. Jens Mondrup var uddannet mejerist, og sammen havde de drevet en servicestation, inden de flyttede til Lillering, hvor virksomheden lå dengang.

Gennem årene har Jens Mondrup oparbejdet en bred viden og er-

De to generationer, der producerer støbte aluminiumsskilte på Alu-Danica, Anna og Jens Mondrup sammen med datteren Anita.

faring med produktion af skilte. Virksomheden er nu gået i arv til datteren Anita Mondrup, der fører sandstøbnings-håndværket

videre. Anna og Jens Mondrup er stadig tilknyttet firmaet og har ikke planer om at stoppe det spændende arbejde.

VAD GÖR DIG MER FRAMGÅNGSRIK?

Stena Aluminium erbjuder både teknisk support och utbildning i nära samarbete med våra kunder. Målet är att öka kundens framgång genom ökad kvalitet och effektivitet. Vi tillhandahåller kundanpassad teknisk support som kan

omfatta såväl materialanalys, process- och produktutveckling som rådgivning inom flertalet områden. Att hjälpa våra kunder är vårt uppdrag! För mer information, ring +46 10-445 95 00.